

Första Korintierbrevet Kapitel 13. Övers och komm: Bo Giertz

Första Korintierbrevet Kapitel 13 Ingenting kan ersätta kärleken (1 Kor 13:1–3)

Översättning

Jag må tala både människors och änglars tungomål. Har jag inte kärlek, så blir jag ändå bara en dånande malm och en skräll cymbal. Jag må ha profetians gåva och veta alla hemligheter och äga all kunskap, jag må ha den tro som förflyttar berg. Har jag inte kärlek, så är jag ändå ingenting. Jag må skänka bort allt jag äger till bröd åt de hungrande, jag må offra min kropp till att upp. Har jag inte kärlek, så gagnar det mig intet.

Kommentar

Den ”kärlekens höga visa” som nu följer hör till de mest kända och oftast citerade ställena i Pauli brev. Den har en språklig skönhet, en rytm och en klang, som gör den till stor dikt. Den är samtidigt lätt att förstå. Den talar omedelbart till människor av alla kategorier. Men samtidigt är den lätt att missförstå. Vad menas egentligen med kärleken? I dagligt tal har ”kärlek” mer och mer kommit att betyda kärleken mellan man och kvinna, den erotiska förälskelsen eller rentav sexuallivet. Den kärleken är helt annorlunda än den kärlek som Paulus här beskriver. Den söker sitt, den är begärande och pockande, och den kan ta slut lika plötsligt som den kom.

Ofta tror människor, att Paulus här talar om den naturliga godheten. Föräldrar offrar sig för sina barn. Makar kan göra allt för varandra. Det finns givmilda, vänliga, hjälpsamma, ömhjärtade människor, som tar sig an andra och alltid är villiga att hjälpa till. Men det är inte om den saken som kärlekens höga visa handlar. Paulus skulle aldrig ha sagt, att den kärleken aldrig förgår. Han skulle ha sagt, att den är lika förgänglig som allt annat gott vi fått i skapelsen. Här är det fråga om något annat.

Det märks redan på det grekiska ord, som Paulus använder: agape. Det ordet förekommer nästan bara i judiska och kristna skrifter. Det används om den kärlek, som är Guds väsen och som han väntar av oss och väcker hos oss. För de kristna var det klart att ”Guds kärlek har blivit uppenbarad bland oss därigenom att Gud har sänt sin enfödde Son i världen” (1 Joh 4:9). Med Jesus kom Guds agape in i världen. När vi tror på honom blir ”Guds agape utgjuten i våra hjärtan” (Rom 5:5). Man kan rentav använda ”agape” i stället för ”Kristus”. Att ”ikläda sig kärleken” är detsamma som att ”ikläda sig Kristus”. Att ”vara rotad i kärleken” är att vara ”rotad i Kristus”. Kärleken är det nya kristuslivet, som finns hos en kristen. Det är den kärleken, som Paulus skildrar här.

Han börjar med att visa hur oundgängligen nödvändig den är. Finns den inte, så är man ingen kristen. Man må ha alla de märkliga gåvor, som korintierna satte så högt. Det hjälper inte. Man må tala med tungor eller rentav på änglarnas vis. Man blir ändå bara en dånande ”malm”. Malm betyder ett redskap av brons, troligen en gonggong, möjligen en trumpet eller basun. Man blir en ”cymbal”,, alltså ett par metallbäcken, som slås ihop och åstadkommer ett gällt och skrällande ljud.

Inte heller hjälper det om man profeterar och får blicka in i Guds hemligheter eller om man äger all den kunskap (eller ”insikt”,, på grekiska ”gnosis”), som korintierna var så stolta över. Det hjälper inte ens om man har en tro som gör tecken och under, eller om man ger bort all sin egendom till att ”delas ut till bespisning” (som det grekiska verbet närmast betyder). Inte ens ett martyrium på bålet hjälper mig, om jag inte har kärleken.

Vad kärleken är (1 Kor 13:4–7)

Översättning

Kärleken har tålamod, kärleken är ömsint. Kärleken avundas inte, den skryter inte, den förhäver sig inte. Den bär sig inte illa åt och söker inte sitt, den fattar inte humör, den bär inte agg för en oförrätt. Den gläder sig inte åt det som är vrängt men har sin glädje i sanningen. Den fördrar allting, den tror allting, den hoppas allting, den uthärdar allting.

Kommentar

Paulus säger inte vad kärleken är. Han beskriver i stället hur den visar sig. Plan tar en lång rad exempel, vardagliga och lättbegripliga och samtidigt sådana, att det är oändligt svårt för en kristen att byta ut ”kärleken” och säga ”jag” i stället. Detta är en beskrivning av Kristus, inte av oss. Hos oss finns den gamla människan kvar, den som varken kan eller vill lyda Gud. Därför pågår det hos en kristen en ständig kamp. Kärleken är aldrig allenarådande. Här i tiden behöver vi ständigt förlåtelse. Men Anden för sin kamp inom oss (Gal 5:16–18), och ju mer vi drivs av Anden, desto klarare kan kärleken ta gestalt i oss.

De flesta av de exempel, Paulus tar här, behöver ingen förklaring. Att kärleken inte gläder sig över det som är vrängt och ont är kanske sagt med tanke på hur gärna människor hör om andras brott och olyckor (ett faktum som massmedia vältaligt vittnar om). Att ha sin glädje ”i sanningen” måste tolkas utifrån den bibliska uppfattningen om sanningen. Den är Guds goda vilja och mening, allt som stämmer med hans planer. Motsatsen är inte bara osanning, lögn, utan också orätt och vrånghet. Kärleken gläder sig åt allt som är rätt och gott, även om det för mig personligen betyder uppoffringar och försakelser.

Kärleken förgår aldrig (1 Kor 13:8–13)

Översättning

Kärleken förgår aldrig. Profetians gåvor, de skall försvinna. Tungomålstalet, det kommer att tystna. Kunskapen, den skall få en ände. Ett styckverk är allt vi vet, ett styckverk det vi profeterar. Men när det kommer som är helt, då får styckverket en ände. När jag var barn, talade jag som ett barn, tänkte som ett barn, resonerade som ett barn. Men sen jag blivit man har jag slutat med det som hör barnet till.

Nu ser vi en dunkel bild i en spegel. Då skall vi se ansikte mot ansikte. Nu är min kunskap ett styckverk. Då skall jag känna honom så helt som jag blivit känd av honom. Så blir de bestående: tron, hoppet, kärleken, dessa tre. Men störst bland dem är kärleken.

Kommentar

Eftersom det här är fråga om Guds kärlek, som kommit till oss, är den evig. Mycket annat som Gud gör är bara ett övergående i hans frälsningsverk. Det har sin tid, sen försvinner det. Så är det med profetian och tungotalet och även med kunskapen. Vår kunskap här i tiden blir bara ett brottstycke, som inte längre behövs när den fullkomliga kunskapen kommer. Men Kärleken, den skall bestå.

När Paulus säger detta, tänker han tydligen på den dag, då Gud gör allting nytt. Möjligen menar han, att också profetia och tungotal skall finnas intill dess. Men det kan också tänkas att han räknar med en tid i kyrkans liv, då de icke mer behövs. Han säger ju att det finns andra saker som skall ”bestå”: tron, hoppet och kärleken. Att kärleken skall bestå också i den nya världen, det är uppenbart. Men tron? Den kommer att förbytas i åskådning (2 Kor 5:7). Och hoppet? Det behövs icke mer, man hoppas ju inte på en sak som man ser (Rom 8:24). Ändå säger Paulus att de ”skall bestå” – tydligen så länge världen står. Och det skall de göra till skillnad från tungotalet och profetian. Det ser alltså ut som om Paulus räknat med att dessa skulle kunna tystna redan här i tiden.

Men kärleken är evig, lika evig som Gud själv. Den fanns när världen blev till, och den kommer att fylla det rike som består i evigheters evighet.

Copyrightregler:

Bo Giertz är upphovsman till såväl översättning som kommentar,
Nedladdning och utskrift av såväl översättning som kommentar får endast ske för personligt bruk,
All övrig användning av såväl översättning som kommentar måste godkännas av rättsinnehavarna samt
Stiftelsen bibelskolan.com åtar sig att förmedla eventuella förfrågningar om vidare användning av översättning och/eller kommentar till rättsinnehavarna.

REGISTER:Nya Testamentet Första Korintierbrevet